

HAFTANIN YORUMU

Öğr. Gör. Raif Bakova
r.bakova@iku.edu.tr

Büyüdüm TÜİK'le Büyüdüm

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 10 Aralık 2015 günü Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'nın III. Çeyrek değerini açıkladı. Yılın Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında ekonomi yaz mevsimine karşın yüzde 4 büyüyerek büyük sürpriz yaptı.

Oysa aynı dönemde sanayi üretim endeksinde artışlar sınırlı gerçekleşmiş ve mal ve hizmet ihracatında yüzde 0.6 gerileme yaşanmıştır. Aslında yılbaşından bu yana ihracatın milli gelire hiçbir olumlu katkısı olmamıştı. GSYH'na en büyük desteği hane halklarının nihai tüketim harcamaları ile Devletin nihai tüketim harcamaları oluşturulmuştu. (Bilgi: TÜİK 10.12.2015 günlük GSYH bülteni)

Ekonominin yaşanan iki seçim süreci ve Ortadoğu'daki siyasal sorunlar nedeniyle iyi bir gelişim göstermediği bir gerçek. İhracattaki zafiyet ise yılı yüzde 10 gerileme ile noktalayacak. Daha birçok olumsuzluk milli gelir ve büyümenin önündeki diğer engelleri oluşturuyor. Bu tabloya yılbaşından bu yana döviz kurlarındaki artışları da eklediğinizde 2015 yılı GSYH'nın tahminlerin (%3-4 arası) altında gerçekleşmesi bekleniyor.

Ne var ki TÜİK üç ayda bir yayınladığı GSYH bültenlerindeki güncellemelerle bu olumsuz gelişmeleri de gidermeyi başarıyor. Örneğin, 10 Eylül 2015 günü açıkladığı II. Çeyrek (Nisan-Haziran 2015) gelirinin hesabında, cari fiyatlarla GSYH'da birinci çeyrekte yüzde 8.1 olan büyümeyi yüzde 8.2 ve ikinci çeyrekteki büyümeyi ise yüzde 12.6'dan 12.8'e yükseltmiş bulunuyor.

TÜİK 3. Çeyrek bülteninde "ilgili çeyreklerde güncelleme yapılmıştır" dipnotu ile yaptığı açıklamanın ne kadar gerçeği yansıttığı tartışmaya açıktır. GSYH hesabında yapılan bu düzeltmelerin yanı sıra sanayi, ticaret ve turizm sektörü temsilcilerinin yılı "kayıp yılı" olarak nitelendirerek 2016'dan umutlu söylemleri de kamuoyuna yansımış durumdadır. (Ekim ayında sanayi üretimi binde bir arttı.)

GSYH'nın 2015 yılı son çeyreğinde yapılması planlanan yatırım ve harcamalarla ne kadar artacağını kestirmek güç de olsa, TÜİK'in becerisinin büyümeyi belirlemede çok büyük katkısı olduğu göz ardı edilmemelidir. Türkiye ekonomisi için yüzde 3 ve üzeri büyüme her zaman tartışılmağa değer bir rakam olarak gündemde kalacaktır.

Haftanın Veri Takvimi

14.12.2015	12:00	Sanayi Üretimi (Ekim) – Avro Bölgesi
15.12.2015	12:00	ZEW Ekonomik Koşullar Endeksi (Aralık) – Almanya
15.12.2015	15:30	Enflasyon Oranı (Kasım) – ABD
16.12.2015	11:30	İşsizlik Oranı (Ekim) – İngiltere
16.12.2015	12:00	Dış Ticaret Dengesi (Ekim) – Avro Bölgesi
16.12.2015	12:00	Enflasyon Oranı (Kasım) – Avro Bölgesi
16.12.2015	16:15	Kapasite Kullanımı (Kasım) – ABD
16.12.2015	21:00	Fed Faiz Oranı Kararı – ABD
17.12.2015	01:50	Dış Ticaret Dengesi (Kasım) – Japonya
17.12.2015	11:00	IFO İş İklimi (Aralık) – Almanya

Pariteler

	Fiyat	Önceki hafta fiyatı	Değ(%)
DOLAR/TL	2,9583	2,8900	2,36 ▲
EURO/TL	3,2514	3,1430	3,44 ▲
EUR/USD	1,0986	1,0885	0,92 ▲
USD/JPY	121,01	123,11	-1,70 ▼
GBP/USD	1,5223	1,5108	0,76 ▲
EUR/JPY	132,93	133,99	-0,79 ▼
USD/CHF	0,9826	0,9962	-1,36 ▼

Hisse Senedi Piyasaları

	Seviye	Önceki hafta seviyesi	Değ(%)
BIST 100	70.280	74.265	-5,36 ▼
BIST 30	86.196	90.902	-5,17 ▼
	Seviye	Önceki hafta seviyesi	Değ(%)
S&P 500	2.012	2.091	-3,77 ▼
Nikkei	19.230	19.504	-1,4 ▼
BOVESPA	45.262	45.360	-0,21 ▼
Shanghai 300	3.434	3.661	-6,20 ▼
CAC Paris	4.549	4.714	-3,5 ▼

Emtia

	Fiyat	Önceki hafta fiyatı	Değ(%)
ALTIN ONS	1.075,29	1.086,21	-1 ▼
HAM PETROL	35,35	40,13	-11,9 ▼
BAKIR	95,85	95,85	-
BRENT	37,93	43,20	-12,1 ▼
GUMÜŞ	13,90	14,55	-4,46 ▼

Ekonomik Görünüm Haftalık Ekonomi Bülteni, TC İstanbul Kültür Üniversitesi, İktisat Bölümü ve Ekonomik ve Finansal Araştırmalar Merkezi (EKOMER) tarafından hazırlanmaktadır. Bültende yer alan değerlendirmeler herhangi bir yatırım önerisi olmayıp görüş niteliğindedir.

Yayın Koordinatörü: Doç.Dr. Sinan Alçın

Editörler: Ar.Gör. Zehra Atık, Ar.Gör. Derya Zayım, Ar.Gör. Ady. Tuğba Aynacı

Yayın Kurulu: Prof.Dr. Durmuş Dünder, Prof.Dr. Zafer Tunca, Yrd.Doç.Dr.Nebile Korucu Gümüsoğlu,

Öğr.Gör.Dr. Deniz Dereli, Öğr.Gör. Raif Bakova, Ar.Gör. Özgür Atılğan, Ar.Gör. Ady. Deniz Çolak

İletişim: ekonomikgorunum@iku.edu.tr